

Садова Л. О.

Луцький національний технічний університет

ЖАНРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛОКАЛЬНИХ МЕДІА: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ

У статті проаналізовано еволюцію жанрових форм у локальних медіа крізь призму трансформаційних процесів, що відбуваються в сучасному інформаційному просторі. Розглянуто вплив цифровізації, зміни аудиторних запитів, конвергенції медіаплатформ та соціальних мереж на структуру й функціонування жанрової системи. Виокремлено основні тенденції розвитку локальної журналістики: поєднання традиційних та нових жанрів, інтерактивність, мультимедійність і персоналізація контенту.

Окрему увагу приділено тому, як локальні видання адаптуються до нових форматів подачі інформації: від класичних друкованих текстів до мультимедійних матеріалів, які включають фото, відео, інфографіку та інтерактивні елементи. Простежено процес інтеграції жанрових форм між традиційними та онлайн-платформами, що посилює динаміку розвитку локальних ЗМІ.

Проаналізовано чинники, що зумовлюють жанрові трансформації, серед яких – технологічні інновації, нові комунікативні практики аудиторії та соціокультурні особливості регіональних спільнот. Наголошено на ролі локальних медіа як важливого інструмента збереження регіональної ідентичності та формування соціального капіталу на місцевому рівні.

Особливе місце відведено проблемі збереження довіри аудиторії, адже жанрові зміни безпосередньо впливають на рівень сприйняття контенту й готовність громадськості взаємодіяти з локальними медіа. Підкреслюється, що стійкість локальної журналістики залежить від балансу між традиціями та інноваціями, між універсалізацією форм і збереженням специфіки регіонального контенту.

Зроблено висновок про те, що жанрова гнучкість і здатність до інновацій є ключовими умовами конкурентоспроможності локальних медіа. Саме завдяки адаптації до викликів цифрової доби локальна журналістика здатна не лише виживати, а й розвиватися, залишаючись значущим елементом суспільного дискурсу.

Ключові слова: локальні медіа, жанрова система, трансформаційні процеси, цифровізація, мультимедійність, регіональна журналістика, комунікація.

Постановка проблеми. Жанри існують незалежно від того, знає про них автор достеменно чи поверхово. Вони видозмінюються, набувають нових форм і залежно від рівня поступу журналістики в конкретному суспільному середовищі, також і майстерності творців, можуть або стрімко розвиватися, або зникати, або переходити на час до когорта неналежно засвоєних творцями чи невитребуваних читачами (слухачами, глядачами) [6, с. 16]. Зміни в суспільстві, соціальних ситуаціях, контекстах, їх інтерпретація та реінтерпретація призводять до модифікації жанрів, розмитості, навіть стирання меж; жанрам властивий динамізм і гібридизація; простежується тенденція до інтеграції жанрів [9, с. 96].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему жанрової різноманітності сучасних журналістських текстів ґрунтовно проаналізовано в сучасній науці, її активно дослідили З. Вайшен-

берг [1], М. Василенко [2], О. Гарачковська [3; 4], М. Тимошик [8], Г. Царик [9]. Специфіку функціонування жанру репортажу в волинських медіа та друкованих виданнях проаналізовано в роботах Л. М. Мялковської, Л. О. Садової [6; 7]. Актуальною залишається проблема функціонування різних жанрів журналістики в сучасних медіа, в тому числі в регіональних ЗМІ. Важливо розуміти, що часто журналісти друкованих та інтернет-медіа, орієнтованих на новинний формат, тяжіють виключно до найпростіших жанрів новинної журналістики, уникаючи використання інших жанрів, що робить такі тексти однотипними, шаблонними.

Постановка завдання. Мета дослідження – проаналізувати жанрове наповнення волинських локальних медіа та встановити найбільш активні в регіональних медіа жанри. Об'єкт дослідження – жанрова різноманітність волинських медіа. Матеріалом для дослідження слугували тексти онлайн-

медіа «Misto.media», опубліковані з квітня по серпень 2025 року. Видання позиціонує себе як онлайн-журнал, що публікує новини м. Луцька без інформаційного сміття, наголошуючи на тому, що має два види контенту: новини та авторські статті.

Виклад основного матеріалу. Серед матеріалів, оприлюднених на сайті видання, переважають тексти новинної журналістики: *інформаційні замітки*: А. Асонов «Репеленти та укуси. Як радить застосовувати та лікувати доказова медицина»; О. Банада «Дарина Панас із Луцька презентувала дебютний трек «Там на Йордані»»; Ю. Бродська «У Луцьку відкрили «Сімейну пекарню». Меню та ціни»; Л. Чапко «У Луцьку можна безплатно пройти скорочений курс підготовки до нацспротиву»; І. Масяк, Л. Герасимюк «Фотостенд героїв у Луцьку обіцяють не переносити без обговорень»; І. Масяк «День жалоби в Україні – як поводитись гідно»; В. Гонтар «Фітнес у Луцьку. Де тренуватися та плавати»; Л. Чапко «Через «Велодень» у Луцьку перекриють на 3 години просп. Волі»; А. Кравчук ««Сто років самотності» обговорюватимуть на книжковому клубі «Місто читає»».

Інформаційні замітки, опубліковані у виданні, як правило, дуже лаконічні, проте відповідають вимогам цього жанру, містять найважливішу та необхідну для розуміння інформацію. Лаконізм цього жанру зумовлений специфікою інтернет-видання, адже онлайн-медіа тяжіють до стислості, максимальної лаконічності, максимальної інформативності в межах досить стислого тексту.

Серед жанрів новинної журналістики у видання активно представлені *подієві репортажі*, які мають виразні ознаки інформативності, тяжіють до значного наповнення фактами у максимально сконденсованому тексті.

Засвідчено ряд подієвих репортажів, що висвітлюють воєнні реалії життя міста: Т. Приймачок, А. Кравчук «В уламках скла та з запахом гару : район Луцька оговтується після масованої атаки росіян»; Т. Приймачок, Л. Герасимюк «Страшна ніч минає. Фотоісторія одного світанку Луцька, в який полетіли російські ракети»; Ю. Бодялова «Від наметів серед хащів до ретритів для військових з інвалідністю»; М. Бондарчук, Л. Герасимюк «Вибух під моїм вікном. Як оговтуються від нічного обстрілу в Луцьку»; В. Гонтар, Л. Герасимюк «Дев'ять поверхів горя».

Домінувальна частина подієвих репортажів висвітлюють діяльність підприємств Луцька: Т. Приймачок, М. Цимбалюк «Компанія з Луцька виробляє серветки та рушники для 23 країн»;

В. Гонтар «Сучасний двір має створювати відчуття дому»; В. Гонтар, О. Мілішук «П'ять золотих правил бізнес-колаборації за версією Тетяни Зубрик»; Т. Приймачок «На кухні з Аллою Телігою – про «Галю Балувану» та її уроки»; О. Банада, Л. Герасимюк «Готові на 90%. Кінотеатр «Батьківщина» стає бізнес-центром»; В. Гонтар, Л. Герасимюк «Навчили їсти піцу руками. Мережа «Фелічита» про ріст та зміни»; В. Гонтар «Українські філантропи: хто вони для чого віддають гроші»; В. Гонтар «Бренд Andreas Moskin, який одягнув Володимира Зеленського та Людину-павука»; Ю. Малєєва, Л. Герасимюк ««Luchan для лучан». Тут варять пиво ікладають нові сенси у напій».

Серед подієвих репортажів досліджуваного видання активно представлені матеріали, що висвітлюють події, які відбулися в Луцьку та мали вагоме культурне значення в житті міста: М. Бондарчук «Луцькі митці-наївисти – щирість, що зберігає пам'ять міста»; В. Гонтар, М. Цимбалюк «У кожного є персональний бренд. Як його розвивати»; Ю. Тарадюк «Куди піти у перерві між подіями фестивалю «Фронтера» у Луцьку»; А. Кравчук, Л. Герасимюк «Луцькі рецепти з караїмської кухні»; Т. Приймачок, Л. Герасимюк «Спорт, де важать кут, вітер і терпіння»; В. Гонтар «Поети, яких не вчили в школі. «Нечитані вірші» на фестивалі «Фронтера» від Фонду «МХП-Громаді»»; М. Бондарчук «Акторка на вісім вихідних. Як журналістка misto.media змінила професію»; І. Реброва, Л. Герасимюк «Volyn Debate Camp – як тиждень у полі поблизу Луцька молодь вчилася дебатів»; М. Бондарчук «Ідеї для луцької стометрівки. Від хабу до скляного серця»; В. Гонтар «Великдень на Волині. Старовинні обряди та вірування»; І. Масяк «10 імен з історії української фотографії – з лекції Катерини Радченко»; М. Бондарчук «Космічна музика, перформанс «Очі в очі» та розмови про «щось»». Часто журналісти тяжіють до транслявання основних ідей, озвучених спікерами на заході чи події, що максимально інформує читача про подію, яка відбулася.

Серед матеріалів видання засвідчено *тематичні репортажі*, в яких висвітлено актуальні для жителів міста проблеми, що потребують вирішення: М. Голуб «Вийти з дому – це виклик. Як людям на колісних кріслах дістатися до укриття»; А. Бугайчук, Л. Герасимюк, О. Мілішук «52°C на лавці. Ми взяли термометри і поекспериментували в Луцьку».

Журналісти видання активно вдаються до жанру *інтерв'ю*, проте у досліджуваних нами матеріалах виявлено лише 3 тексти цього жанру:

Л. Герасимюк, В. Гонтар «Давно не було такого натхнення від людей, які настільки вірять у своє місто»; Т. Приймачок, Л. Герасимюк «Боксерка Світлана Васькевич: «Дві хвилини бою – це як життя. Якщо не рухаєшся – пропустив удар»; М. Бондарчук «Дві тисячі книг на станції «Академік Вернадський». Що почитати, коли за вікном сніг і пінгвіни».

Незначною кількістю матеріалів представлено групу аналітичних жанрів журналістики, до якої віднесемо *аналітичну статтю* Т. Приймачок «Від Trümmerfrauen до сучасних матерів». Зазначена стаття засвідчує основні особливості аналітичної статті, серед яких актуальність порушеної проблеми, фокусування на проблемі, виявлення причин та наслідків, прогнозування тенденцій. Авторка пропонує можливі шляхи ефективного вирішення проблеми, вносить конструктивні пропозиції. Аналітична стаття має проблемний характер, має конкретну тему, яку авторка досліджує (проблема можливості жінки поєднувати роботу і материнство за умов скороченого робочого дня в дитсадках міста Луцька).

Авторка не лише перелічує факти, а логічно їх пов'язує та порівнює, розглядає причинно-наслідкові зв'язки. «У повоєнній Німеччині жіноче населення переважало над чоловічим. За різними оцінками – на близько 7 мільйонів осіб. Це логічно: велика частина чоловіків загинула, хтось залишився у полоні. Попри «тендітні плечі», керівництво держави почало відбудову, виходячи з тої робочої сили, яка була. Тож «слабку статтю» не лише залучали до традиційної роботи, а й доручали важку фізичну працю. Існувало навіть спеціальне поняття Trümmerfrauen, тобто «жінки руїн». Це були ті, хто розбирав завали, відновлювали інфраструктуру міст переважно вручну, без важкої техніки». Пригадую, як в книзі «Рік хюге по-данськи. Секрети найщасливішої країни в світі» британська журналістка Геллен Рассел описує, що тут, у вікінгів, на відміну від шумного Лондона, робочий день закінчується о 16, а то і в 15, аби сім'ї могли більше часу побути разом. Відповідно й так працюють дитсадки (хоча самих дітей у дошкілля часто приводять в рік).

І ми могли би теж сприяти та вчитися цьому work&life ballance (від англ. – баланс роботи та життя) у данців, аби покращити стосунки в сім'ях та демографічну ситуацію. Але є одне але: war&life imbalance (каламбур від англ.: дисбаланс війни та життя) вносить свої корективи.

Ми мусимо працювати більше та продуктивніше, аби впоратися із викликами війни. Тож

потреба робочої сили нині (через війну, а також після неї – особливо за рахунок жінок-працівниць) – висока. Як і потреба повертати з-за кордону людей, народжувати більше українців. Хоча, за суб'єктивними спостереженнями, поки що більшість із мого оточення не наважується на другу дитину, а часто – й на першу».

Авторка будує статтю на доказах, статистиці, експертних оцінках, документах; дотримана логічна структура, наявні переконливі висновки. Авторка не приховує свого ставлення, проте воно виважене та ґрунтується на аргументах. Мова матеріалу логічна, чітка, без надмірної емоційності, засвідчено використання термінів, узагальнень, статистики.

На нашу думку, аналітичні матеріали в досліджуваному виданні представлені незначною кількістю текстів, що свідчить про певну незбалансованість у матеріалах видання, яке тяжіє до новинних та художньо-публіцистичних жанрів, незаслужено оминаючи аналітику.

Активно представлені серед матеріалів видання художньо-публіцистичні жанри журналістики. Журналісти видання часто вдаються художньої публіцистики, використовуючи все її багатоманіття, проте кожен із жанрів художньої публіцистики представлений незначною кількістю матеріалів.

Серед художньо-публіцистичних жанрів домінує *портретний нарис*: І. Масяк, Л. Герасимюк «За побитими стінками колишнього медаваку – дім на колесах»; матеріали Ю. Тарадюк, Л. Герасимюк «Капітан з чемпіонату їде на фронт. Владислав Козачок»; «Все життя навколо однієї вулиці. Павло Порицький»; ««У мого дрона – капітальне вигорання». Військовий з Луцька Дмитро Мандзюк»; ««Усі мої лабіринти мають вихід», – боєць і художник Артур Столярчук»; ««Бабуся казала: то – птах». Історія про молодість Реміза, яку застала війна»; «Усі Туристи, а я – Патріот. Богдан Климчук»; «Воюю і думаю, як ту стежку зробити»; «Моя тиша сіро-зелено-блакитного кольору»; М. Бондарчук, Л. Герасимюк «Зафіксувати Луцьк на кінострічку. Ким був Борис Ревенко, який бачив Антарктику та фільмував життя»; М. Бондарчук «Луцьк, Зінкевич і його тиша. Історії про легенду української естради, які ви могли не знати»;

Активно представлені в досліджуваному виданні *портретні замальовки* (3 матеріали): М. Бондарчук, Л. Герасимюк «Стати непомітним саундтреком цього міста»; М. Бондарчук, Л. Герасимюк «Сентиментальна розмова з Віталієм Кварцяним про Луцьк його молодості»; І. Реброва,

Л. Герасимюк ««Географія кохання» – про розлуку, що несе війна, і віру, що народжується у прифронтових містах»; І. Реброва, Л. Герасимюк «Влада, Вальда. Що знає про себе остання луцька караїмка».

Поодинокими матеріалами представлено тексти, які репрезентують жанри *замальовки* (2 матеріали): Л. Герасимюк «Ніхто не знає, як воно буде. Думки про суб'єктивність сприйняття, про біль і підтримку, про любов і стійкість, про інклюзивність»; І. Реброва ««Божниця караїмська». 4 епізоди з життя луцької кенаси»; *художній репортаж* (3 матеріали): Л. Яворська, Л. Герасимюк «Сто років не чути голосу. Караї Awazy»; О. Лівіцька, Л. Герасимюк «На запах троянди йдемо вулицею Караїмською»; Ю. Герасимюк, Ю. Тарадюк «Блукання з Дариною Панас та Волинським полем»; *художньо-публіцистичні есе* (3 матеріали): М. Шуляка «Вакцинація свідомості: особистий імунітет проти брехні»; М. Шуляка «Як ми б'ємося за те, щоб нас правильно зрозуміли»; М. Шуляка «Я не тікаю. Я залишаюсь – по-своєму».

У матеріалі Л. Герасимюк «Ніхто не знає, як воно буде. Думки про суб'єктивність сприйняття, про біль і підтримку, про любов і стійкість, про інклюзивність» авторка ділиться міркуваннями про стійкість та інклюзивність, зазирнувши в тему «зсередини» та зіштовхнувшись із труднощами, які щодня долають люди з порушеннями зору. Авторка веде розповідь про лікування очей, проте не «скочується в побутописання», а деталі, які наведено в матеріалі, стають красномовними та символічними. Водночас текст матеріалу – це міркування авторки, її переживання, які лише нашаровані на канву подій, що відбулися. «Почала планувати дозвілля, зварити борщ, зустрічі, відвідати лекцію про фотографію. Однак Київ не пройшов тест на інклюзивність простору через западини на тротуарі. Я підвернула дві ноги одразу (першу – через поганий тротуар, другу – через те, що зле стало).

Пощастило, що була не сама. Все обійшлося легким розтягненням м'язів і тим, що мій ентузіазм боротись і не падати духом пішов від мене. А прийшли емоції, яким я дала волю, опинившись наодинці з собою. Було себе дуже шкода, я плакала. Стільки зусиль вклала, щоб зібратись купити, а тепер мала відчуття, що розвалююся і нічого не можу контролювати. Водночас не вірилося, що реальність може бути такою дурною. Але давайте визнавати, що може.

Саме таке визнання друзів і рідних без всіляких фраз «а як же ж так? що ж ти так необе-

режно? нащо ти йшла на ту вулицю?» допомогло пережити і це, прийти на операцію на друге око і повернутись додому, в Луцьк».

Проаналізований матеріал – не текст з історією конкретної людини, це текст про непередбачуваність життя, про прийняття болю та труднощів як неминучих елементів життя, водночас це текст про підтримку, чутливість, емпатію та інклюзію. «Треба більше часу, щоб прийняти те, як я бачу. Треба колеги, які могли б перевірити, чи добрий фокус на фото. В цей період підтримували батьки, які допомогли фінансово і тим, що (як могли) стримували себе з бажанням опікуватися мною більше, ніж мені це було потрібно. Вдячна їм, що зрозуміли це. І колеги, які не квапили з одужанням, сказали, щоб я вирішувала свої справи стільки часу, як мені потрібно. Це вгамувало тривогу щодо того, що я втрачу роботу, бо не можу працювати, як зазвичай, а періодами випадаю з процесу». «Щотижня катаюся до Києва: то на операції, то на огляди. Там війна нагадує про себе не тільки інфопростором, а й вибухами. Намагаюся розбавляти це зустрічами з друзями, смачною їжею, доброю кавою. Допомагає. Все стає чимось звичним, і знову з'являється проблиск світла, хоч без всіляких гарантій». «Можливо, мій досвід допоможе вам повірити, що ви можете витримати якийсь складний період у житті і що щось лихе іноді просто стається, як мені свого часу допомогли дрібка співчуття і любові від себе, близьких та опора на досвід інших.

Потяг Київ – Луцьк. Ніч. Лежу на нижній полиці. Слухаю «Цейво Подкаст». Василь Байдак спілкується з комікесою Ксенією Швець, яка втратила зір повністю і продовжує жити, як на мене, активним соціальним життям.

В якийсь момент розмови вони починають обговорювати таблички з шрифтом Брайля, які ви могли бачити біля дверей багатьох установ і кабінетів, а люди без зору їх навіть знайти не зможуть, бо, як ви здогадалися, – не бачать. Ксенія в подкасті каже: «Де вони?», а я починаю сміятися від абсурду і думаю, як нам усім важливо просто говорити і чути про досвід один одного.

Було б добре, якби інклюзивність починалася з цього».

Серед матеріалів видання засвідчено тексти *рецензії* (3 матеріали): М. Бондарчук «Три хвилини на мистецтво. Богдан Певний «Земля»»; М. Бондарчук «Три хвилини на мистецтво. Богдан Ясинський «Волинське літо»; Д. Сапіга «Олексій – він не Алексій, або Що не так зі стрічкою Марвела»; Д. Сапіга «Геї, песики, попкультура».

Тексти рецензій мають виразні ознаки публіцистичності, вони дуже близькі до жанру есе з його суб'єктивністю, розкриттям багатства сенсів, помічених у художньому творі.

Висновки. Отже, серед матеріалів видання «Misto.media» переважають інформаційні жанри, серед яких домінувальну частину становлять замітки, засвідчено також тексти-репортажі та інтерв'ю. 14% засвідчених матеріалів становлять тексти художньо-публіцистичної журналістики, які представлені жанрами портретного нарису, портретної замальовки, есе, рецензії. Наявність

багатьох текстів, що належать до художньо-публіцистичної журналістики, свідчить про багатожанровість сучасних локальних медіа, кваліфікованість та майстерність журналістів видання. Незначний частина аналітичних матеріалів демонструє тяжіння волинських медіа до новинних жанрів, написання яких більш просте через оперативність у роботі журналіста, лаконічність та структурованість цих матеріалів. Майже повна відсутність аналітичних матеріалів демонструє суттєву однотипність публікацій видання та відкриває перспективи для їх удосконалення.

Список літератури:

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посіб. / за загал. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української преси, 2011. 262 с.
2. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: монографія. Київ: Ін-т журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. 238 с.
3. Гарачковська О. О. Жанри журналістики в системі друкованих ЗМІ: навч. посібник. Київ: Видавничо-поліграфічна база КНУКіМ, 2019. 344 с.
4. Гарачковська О. О. Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору. *Український інформаційний простір*. 2021. № 2(8). С. 146–154. [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(8\).2021.245866](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(8).2021.245866)
5. Дергач Д. В. Медійна жанрологія в дискурсі сучасного філологічного знання. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2014. № 28. С. 26–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aryl_2014_28_5
6. Садова Л. О., Мялковська Л. М. Жанрові особливості репортажу в сучасних друкованих ЗМІ (на прикладі видання «Локальна історія»). *Обрії друкарства*. 2025. № 1 (17). С. 32–44. URL: [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2025.1\(17\).326768](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2025.1(17).326768)
7. Садова Л. О. Специфіка жанру репортажу у волинських інтернет-ЗМІ (на прикладі видання «Misto.media»). *Наукова школа Романа Іванченка* : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. С. 157–161. URL: https://drive.google.com/file/d/1XHK3zDpLPH_89wjBklR7O7yQ11PkuJbS/view
8. Тимошик М. С. Жанри журналістики як науково-практична проблема: до провокації фахової полеміки теоретиків і практиків ЗМІ. *Український інформаційний простір*. 2022. № 2 (10). С. 14–42. <https://doi.org/10.31866/2616-7948.10.2022.269647>
9. Царик Г. М. Генеалогія сучасних новітніх медіа: динаміка розвитку та підходи до вивчення. *Folia Philologica*. 2024. № 8. С. 91–98. <https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2024/8/11>

Sadova L. O. GENRE TRANSFORMATIONS OF LOCAL MEDIA: TRENDS AND DEVELOPMENT FACTORS

The article explores the evolution of genre forms in local media through the prism of transformational processes taking place in the contemporary information environment. It considers the impact of digitalization, shifting audience demands, media platform convergence, and the influence of social networks on the structure and functioning of the genre system. The key trends in the development of local journalism are identified: the combination of traditional and new genres, interactivity, multimedia integration, and content personalization.

Special attention is paid to the ways local outlets adapt to new formats of information delivery: from classical print texts to multimedia materials incorporating photography, video, infographics, and interactive elements. The study highlights the integration of genre forms across traditional and online platforms, which intensifies the dynamics of local media development.

The article analyzes the factors that determine genre transformations, including technological innovations, new audience communication practices, and the socio-cultural specificities of regional communities. It emphasizes the role of local media as a crucial tool for preserving regional identity and fostering social capital at the community level.

A particular emphasis is placed on the challenge of maintaining audience trust, as genre changes directly affect the perception of content and the willingness of communities to interact with local media. It is stressed

that the sustainability of local journalism depends on balancing traditions with innovations, and on reconciling the universalization of forms with the preservation of regionally specific content.

It is concluded that genre flexibility and the ability to innovate constitute key prerequisites for the competitiveness of local media. Through adaptation to the challenges of the digital age, local journalism not only sustains its presence but also evolves, maintaining its significance as an integral component of public discourse.

Key words: *local media, genre system, transformational processes, digitalization, multimedia, regional journalism, communication.*

Дата надходження статті: 17.09.2025

Дата прийняття статті: 30.09.2025

Опубліковано: 29.12.2025